

tisoč sekund trajajoča tema odnehala in bo spet posijalo zlato sonce, bodo ljudje tako veseli in dobre volje, da bodo god sv. Marka obhajali tako slovesno kakor največje praznike v letu. — Ako je med bralci »Slov. gospodarja« kakšen neverni Tomaž, ki tega ne če verjeti, naj pa tri leta počaka...

Pritožbe zaradi zajca. Iz Posavja smo prejeli: Tudi pri nas je zima, kakršne že dolgo ne pomnimo. Imeli smo čez dan 30 stopinj mraza. To pa že ni šala! Vse si išče toplote. Ta huda zima je prisilila tudi živali, da si iščejo hrane kjer koli. Radi tega so postali prav letos divji zajci prava nadloga za naše kmete. Tako so zajci napravili veliko škodo, ko so uničili celo drevesnico, katero si je tukajšnji kmet že prav lepo uredil. V njej je gojil okrog 200 najboljših sadnih dreves. Drevesnica je bila sicer dobro ograjena, a vsled letošnjega visokega snega so prišli zajci in tako uničili vsa drevesca. Pa ne samo tu, tudi drugje in ob drugih letnih časih napravijo zajci ogromno škodo. Pa se vprašamo, ali je ravno zima temu kriva — tudi, toda še večji vzrok je pač ta, ker se je vsled sedanjega lovskega zakona divji zajec že vse preveč zaplodel. Zahteva vseh kmetov je, da se lovski zakon popolnoma spremeni ali vsaj v toliko, da dobi kmet pravico, škodljivca na svojem posestvu pobijati. Če ima kmet pravico plačevati davek, naj ima še pravico, da te škodljivce sme na svoji zemlji tudi uničevati!

Nekaj za naše lovce. Iz Zabukovja poročajo: Cestarja Antona Senica je napadel na cesti, ko je jedel kruh, divji merjasec ter mu je s čekanom pretrgal žilo na roki, da mu je curkoma tekla kri. Ker si je z drugo roko tiščal žilo, se merjasca ni mogel ubraniti in je začel vpiti na pomoč. Merjasec se je vpitja ustrašil in zbežal. Ko so ga lovci zasledovali, se je zatekel v Drstvenem v Španov hlev k drugim svinjam, kjer so ga ustrašili. Že prej je bil enkrat obstreljen, pa se mu je rana zacelila. Krogljo pa je imel še v mesu.

*

Prijubljeno binkeščno romanje na Trsat in v Split je obnem najboljše majniški izlet z ladjo po morju: za trsatske romarje na otok Rab, za splitske pa na otok Hvar. Ker je rok za izredno znižano vozno zelo kratak, pošljite svoj naslov takoj na naslov: Uprava »Po božjem svetuc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17, da vam pošlje romarski list in navodila brezplačno. 300

Pri težki stolici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefova« voda lahko smiljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 10.474/35.

Pravkar smo izdali v novi izdaji ljudski povesti Martina Krpan (broš. stane 6 din, vez. 14 dinarjev) in Milkovo Zalo (broš. 16 din, vez. 24 dinarjev). Knjigi dobite v vseh knjigarnah. Udje Mohorjevo družbe ju dobijo 25% ceneje, če ju naročijo naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju. 266

Dr. Berčan se je preselil in ordinira Sodna 1 (v palači »Dravac«). 291
Specialist za ženske bolezni in porod Dr. Ipavic Benjamin. Sanatorij Maribor, vogal Prešernova 31—Tomšičev drevored 4. Nizke cene kot do sedaj. 299

Požari

Krog poldne se je pojavil na podstrešju pekarije Kozelj na Ormoški cesti požar, ki se je naglo razmahnil in ogrožal sosedstvo. Gasilcem je uspelo, da so požarno nesrečo, ki je povzročila 30.000 din škode, udušili.

V četrni pri Slivnici v mariborski okolici je izbruhnil ogenj v lovski koči grofa Schönborna. Poslopje je pogorelo in znaša škoda 10.000 din. V Malem Cirkniku pri Krškem je zgorela hiša posestnika Karla Ramoža. V hiši prebivajoča zakonca sta se komaj rešila skozi gorečo vežo. Škode je do 24.000 din, zavarovalnina pa znaša 4000 din.

Od orožnikov prijeta, ker sta tihotapila preko severne meje hrvatske delavca. Orožniki so izsledili in prijeli 39 letnega Albina Repiča in pa 41 letnega Imbra Sinkoviča od Sv. Ožbalda ob Dravi, ker sta pretihotapila v zadnjem času 20 delavcev iz hrvatske banovine preko meje. Delavce je privedel iz Zagreba v Sv. Lovrencu na Pohorje še neodkrit hrvatski agent, ki je zahteval od vsake žrtve 350—400 din. Od te vsote sta dobivala Repič in Sinkovič 200—250 din od vsakega. Upati je, da bo tudi zagrebški agent kmalu v rokah pravice.

Pretep v kaznilnici. V moški kaznilnici v Mariboru so se stepili sredi minulega tedna kaznjenci.

ci. Poškodovana sta bila dva kaznjenca. Enega izmed njiju, 28 letnega Franca Sešerka, katerega je neki kaznjencec sujal z nožem v hrbet, so morali prepeljati v bolnišnico.

Smrtna žrtev podivjanosti. V vinotoču v Savcih so popivali fantje. Na povratku so naleteli v noči na Janeza Janžekoviča, na katerega so navallili v pijanosti brez vzroka. Eden je celo oddal strel iz puške, ki je zadel napadenega v trebuh. Na tleh ležečega so surovine še šestkrat zabodle. Na klice smrtno ranjenega so prihitali ljudje, ki so ga prenesli v bližnjo hišo, kjer je revež izdihnil v hudih mukah po dveh urah. Orožniki so zaprli pod sumom krivde 21 letnega delavca iz Polane Franca Kuharja in Jakoba Peteka, 21 letnega posestniškega sina iz Bratislavceev ter 25 letnega krojaškega pomočnika Ivana Žnidariča iz Bratislavceev.

Smrtonosea strel iz lasce. V Odru pri Leskovcu v bližini Krškega se je vračal na večer 30 letni posestnik Alojz Zorič iz Ivandola proti domu. V bližini neke krčme je odjeknil iz teme strel in krogla je smrtno pogodila Zoriča v čelo. V tem primeru gre sigurno za zločin iz maščevanja.

Obsojba radi uboja iz maščevanja. Pri Sv. Urbanu pri Ptujju je bil na božični dan dopoldne smrtno zaboden dobi Franc Kramberger. Ubijalca iz maščevanja sta bila obsojena 24. februarja od mariborskega okrožnega sodišča. 24 letni viničar Franc Pšajt iz Loškega vrha je bil obsojen na pet let, posestniški sin Ferdinand Horvat pa na tri leta strogega zapora.

Sodniška kazen radi krivega pričevanja. Radi krivega pričevanja je dajal pretekli teden odgovor pred celjskim okrožnim sodiščem 28 letni posestnikov sin Alojz Jug iz Doblešic v župniji Pilstajna. Ker je Jug v pravdni zadevi pred kozjanskim okrajnim sodiščem kot priča lažno izpevedal, je bil obsojen v Celju na 14 mesecev težke ječe, na povračilo stroškov kazenskega postopanja in plačilo 500 din povprečnine.

Za povzdigo sadjarstva v Halozah

Sadjarški tečaj

Pri Sv. Barbari v Halozah se pripravlja enotedenski tečaj za sadjarstvo pod vodstvom raznih strokovnjakov za sadjarstvo. Tečaj se bo vršil okrog Velike noči, najbrž cvetni teden, če bodo dopuščale vremenske razmere. V tečaj, ki bo teoretičen in praktičen, se bodo sprejeli moški v starosti od 16 do 50 let, in to iz obeh sosednjih župnij Zavrčca in Leskovca, kakor tudi domačini. Ta tečaj bo za tečajnike brezplačen, dobili bodo hrano brezplačno in ob sklepu nagrade. Prijaviti se je v ta sadjarški tečaj na naslov Sadjarske podružnice, lahko pa tudi župnemu uradu pri

Sv. Barbari v Halozah. Seveda se sprejmejo tečajniki iz vseh Haloz. Tečajniki bodo dobili tudi potrdilo o obisku tečaja. Vabljeni pa ste vsi domačini, da se tega tečaja in te ugodne prilike v obilnem številu udeležite, seveda pa se mora vsak prijaviti.

Pravilno oskrbovanje sadnega drevja

Vsem sadjarjem Haloz se sporoča, da se namerava letos izpeljati načrtno snaženje in pravilno oskrbovanje sadnega drevja, vključno gnojenje in škropljenje. Sadjarji, ki si bodo dali dopovedati v svojo lastno korist, da bodo ta dela opravili in izpolnili vse pogoje, dobijo brezplačno škropivo, sadno drevje,

»Hvala Bogu, da nam je vsaj ta ostal!« je zašepetala mati.

Fedor je pozdravil. Nato je stopil k Nataši in ji smehljalje prožil desnico.

»Nataša, tebe človek redko vidi pri nas. Kako, da si danes prišla? Najbrž si zašla.«

Ker mu deklica ni odgovorila, jo je bolj natančno pogledal. Smeh je izginil z njegovega obraza. Zdela se mu je, da je Natašin obraz nenavadno resen in da ima objokane oči.

»Nataša, ti si jokala?« je vprašal začudeno. »Kaj se je zgodilo?«

Deklica ga je pogledala s svojimi velikimi očmi, v naslednjem trenutku pa jih je povesila, ker so jih zalile solze.

»O, Fedor!« je zajecijala. »Nekaj strašnega se je zgodilo. Šubin...«

»Šubin?« je vzkipeel mladenič.

Zardel je ob tem imenu in čutil, da mu kri sili v glavo. Zanj je bilo to ime nekaj odvratnega.

»Kaj je storil Šubin?« je vprašal hlastno. Stisnil je pesti, kakor da bi hotel napasti zlobneža.

»Šubin je danes ubil Natašinega očeta,« je odgovoril oče.

Fedor je ostrmel. Nato je dvignil roke proti nebu, a jih je kmalu spet spustil. Pesti je še vedno stiskal. Govoriti ni mogel. Vsega je prevzela silna jeza. Stisnil je zobe, tako da so zaškrtali, in siknil:

»On... on...! Ubijalec!«

Za trenutek je utihnil. Prijel je Natašo za roko, jo stresel in rekel:

»Nataša, tvoj oče ni zaman ubit! On nam bo dal od zgoraj znak za vstajo.«

»Fedor!« je preplašena vzkliknila mati. »Kaj nameravaš storiti?«

»Pusti ga, mati!« se je oglasil Aleksej. »Dosedaj smo rekli: 'Jutri se bomo uprli.' 'Jutri' je minul. Upor smo odložili na drugi, tretji, jutri in smo ga odlagali do danes. Medtem pa postaja boljševiški jarem vse težji. število žrtev od dne do dne narašča. To ne more trajati dalje. Dvigniti se moramo in stresti s sebe sovjetski jarem! Hvala Bogu, da se je naposled našel človek, ki bo stvar resno vzel v roke.«

»Moj sin!« je s tresočim glasom zašepetala mati. Njene oči so razodevale nemo vdanost, ko so strmele v Fedora.

»Da, tvoj edinec, mati!« je ognjevito odvrnil Fedor, »ker oni drugi...«

(Dalje sledi)

minute pred zadnjo čebelo. Sedaj mislijo na to, da bi čebele uporabljali v ulogi golobov pismonoš, ker je te razmieroma lahko opaziti in raniti. Brzina in orientacijski čut čebel sta izredna. Poročajo tudi, da nameravajo za prenašanje vesti preko čebel uporabljati zelo majhne, silno tenke filme, ki bodo vsebovali z mikroskopskimi črkami sestavljena besedila.

Več avtomobilov nego prebivalcev

Največ zanimivosti v zvezi z avtomobili srečamo seveda v deželi neomejenih možnosti v Združenih ameriških državah. Mesto Cleveland v Ohiju šteje n. pr. več avtomobilov nego prebivalcev, na 290.564 ljudi pride tam 294.000 avtomobilov. Največ av-

oziroma 8 din podpore od vsakega nad 10 let starega in pravilno oskrbovanega drevesa. Ako ima en posestnik najmanj sto dreves, ako pa ne, pa se lahko dva soseda skupaj javita na eno ime.

Tečajniki, ki se bodo izučili za nekake sadjarske pomočnike, bodo lahko sami na svojem domu ali pa tudi drugim opravili to delo. Izrabite to redko priliko, saj ne bo nikomur v škodo, ampak v korist!

Po svetu

Eno leto papeževanja Pija XII. V soboto, 2. marca, poteče eno leto, odkar je bil Pij XII. izvoljen za papeža. Zavzel je prestol sv. Petra v času, ko je neka čudna tišina pred nevihto napovedovala vznik vojnega viharja. Naslednji dan (3. marca) je novoizvoljeni papež sporočil vernikom svoj pozdrav z željo, da bi se ohranil na zemlji mir, ki je najlepši dar božji. Naj bi se izpolnile plemenite težnje vrhovnega poglavarja Cerkev po čimprejšnji vpostavi miru!

Evharištični kongres v Velikem oceanu. V februarju letošnjega leta je bil na otočju sredi ogromnih valov Velikega oceana ob najlepšem poletnem vremenu, ki sedaj tamkaj vlada, prelep evharištični kongres. To otočje, ki mu je ime Nova Zelandija, obsega dva glavna otoka, katera se imenujeta Severni otok in Južni otok, ter leži kakšnih 2000 km južnovzhodno od Avstralije. Nova Zelandija je dominijon (pod vrhovno oblastjo) Anglije. Kongres se je vršil v Wellingtonu, glavnem mestu Severnega otoka. Papež je poslal na ta kongres svojega legata, ki je prinesel s seboj pohvalno pismo za Maorijske, prvotno prebivalstvo teh otokov, čigar pa je danes samo še 65.000 oseb. Ostalo prebivalstvo je večinom angleškega pokolenja, precej je tudi Francozov, Ircev in tudi Nemcev. Kongres, ki je potekel z velikim sijajem in v najlepšem redu, je pokazal s tem in z veliko udeležbo — udeležencev je bilo 150.000 — veliko povezanost katoliškega prebivalstva obeh otokov s katoliško Cerkvijo. O velikem napredku katolicizma na teh otokih spričuje dejstvo, da se je prva katoliška sv. maša v Wellingtonu brala na božično noč 1840. V teku časa je število katoličanov tako naraslo, da so mogli imeti veličastno javno evharištično prireditev.

Mohorjeve knjige ne smejo na Koroško. O tej stvari poroča »Koroški Slovenec«: »Uprava Mohorjeve družbe je v smislu postavljenih predpisov vložila pri pristojnem državnem uradu v Berlinu prošnjo za dovoljenje uvoza Mohorjevih knjig iz Jugoslavije. Prošnja je bila z dopisom z dne 5. februarja rešena sledeče: Vaše prošnje na svojo žalost začasno ne morem ugodno rešiti.« Mohorjevih knjig torej letos ne bo na Koroško. V našo državo

pa prihaja iz Nemčije vsako leto jako veliko število knjig, listov in časnikov. Kako težko bodo utrpeli koroški Slovenci letošnji izostanek Mohorjevih knjig, dokazuje pismo neke slovenske matere, ki ga objavlja »Koroški Slovenec« in ki v njem ta mati piše: »V dolgih zimskih večerih se mi dostikrat stoži po Mohorjevih knjigah. Bil je užitek, kadar sem po dovršenem delu sedla h Koledarju ali Večernicam ali drugi knjigi in pazno prebirala tako dolgo, da so me utrujene oči spomnile spanja. Sedaj mi preostane samo še naš tednik s svojimi prilogami. Ne veste, s kolikim veseljem grem od vrste do vrste in pazno sledim velikim dogodkom, pobudam in zanimivostim vsakega tedna. Preostal mi je tednik in z rastočim veseljem se oklepam edinega slovenskega glasila. Ostanem Vam zvesta tudi pri plačevanju naročnine, preostalo poslano marko beležite v tiskovni sklad.« V resnici vrta slovenska mati na Koroškem, ki zna pravilno ceniti veliki pomen krščanskega čtiva v materinem jeziku! Njen svetel pogled bodi v spodbudo tudi našim ženam in mladencem!

Goebbels o pogodbi z Rusijo. Eden izmed ustanoviteljev nemške narodno-socialistične stranke in propagandni minister narodno-socialistične vlade, dr. Goebbels, je o sodelovanju z boljševizmom dal to izjavo: »Sodelovanje z boljševizmom ni mogoče ne na političnem, še manj na svetovno nazorskem področju. Priznanje sovjetske zveze v Zedinjenih državah Severne Amerike je imelo za posledico silen porast komunistične propagande, neštivilne štrajke in nemire v Ameriki. Vojaška zveza med Francijo in sovjetsko Rusijo je povzročila, da so kmalu nato pri občinskih volitvah komunisti dobili znatno večje število glasov kot prej, vse druge stranke pa so pri tem nazadovale. Vojaška zveza Češko-slovaške s sovjetsko Rusijo je privedla tudi do razkrajanja vojske in do neslutene porasta komunističnih glasov na prvih volitvah. Kdor sklepa zveze z boljševizmom, tega bo on tudi uničil!«

Komunisti — izdajaleci. Označba komunistov kot hlapcev Moskve se je temu ali drugemu dozdevala pretirana, ako ne celo povsem krivična. Ravnanje komunistov po raz-

Kratke tedenske novice

Po smrti Ljube Davidoviča je postal voditelj Demokratske stranke 64 letni Milan Grol, ki je po svojem poklicu profesor, a je prebil 25 uradniških let pri gledališču in je bil tudi sotrudnik političnih listov.

Bolgarski kralj je sprejel te dni našega novega poslanika Milanoviča. Poslanik je imel ob tej priliki nagovor, v katerem je naglašal vedno tesnejše zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Kralj Boris mu je odgovoril v enakem smislu.

Tretji otrok se je rodil italijanskemu prestolonasledniku 24. februarja. Italijanski kralj in cesar je izbral novorojeni princezi ime Marija Gabriela.

Angleška letala so v noči na 22. februar letela nad Avstrijo in Češko in so metala nad Dunajem in Prago letake.

Neutrálne države so Nemčiji potrebne, ker tvorijo — kakor pravijo Nemci — »gospodarsko Siegfriedovo črto tretjega rajha«.

Petdeseto nemško letalo je bilo 22. februarja zbito nad Anglijo.

Na Severnem Lednem morju so se začele v minulem tednu zbirati angleške in sovjetske bojne ladje. Anglija ne namerava samo zapreti ruski promet po Severnem Lednem morju, ampak se hoče tudi dejansko vmešati v sovjetsko-finski spopad.

Angleško-sovjetski spopad lahko vsakčas izbruhne: pri Murmansku na severu, kjer se pripravljajo sovjeti na obrambo Fincev odvzeto luke Petsamo — na meji Irana in Afganistana v osrednji Aziji — in ob Črnem morju na mejah Turčije.

Anglija je pričela pomorsko zaporo področja Severnega Lednega morja, da onemogoči vsak nadaljnji pomorski promet v teh vodah in trgovske zveze med Nemčijo in Rusijo.

Neutralna Norveška je že izgubila v sedanji vojni 51 trgovskih ladij s 175.000 tonami. Pri teh potopitvah je bilo ob življenje 350 norveških mornarjev.

V Kopenhagnu na Danskem so se sestali dne 25. februarja zunanji ministri Švedske, Norveške in Danske. Radi pritiska Nemčije in zaveznikov so zavzeli ministri določno stališče.

Nov vojaški izum preizkušajo angleška vojaška oblastva. Gre za električno napravo, s katero je mogoče točno določiti mesto sovražnega topništva.

Po umiku Fincev v drugo obrambno črto so nastali na Karelijski ožini trije frontni odseki. Prvi pri Vuoksiju je jezerski odsek, ob reki Tajpall rečni, na zahodu pa obmorski. Najostrejši boji se bijejo sedaj v jezerskem odseku.

Za proslavo 22 letnice obstoja rdeče armade so imeli ruski sovjeti v tritedenski ofenzivi proti Mannerheimovi črti na Finskem od 300.000 v boj poslanih mož 50.000 mrtvih ter ranjenih.

Petstoto sovjetsko letalo je bilo 21. februarja zbito na Finskem.

Nov potres je zadel osrednjo turško pokrajino Kaiseriyo 21. februarja zgodaj zjutraj in je trajal dve uri. Ubityh je bilo 70 oseb, 50 ranjenih in izginilo je 10.000 glav goveje živine.

tomobilov pa je v Los Angelesu, ki jih ima po zadnji statistiki 851.556. Število njegovih prebivalcev znaša 1.238.048. Kako se v Ameriki štijo pred prehitrimi vozači, kaže zakon, ki so ga izdali v Utahu. Tam mora vsak vozač, ki je povozil kakšnega človeka do smrti, prebiti uro časa s svojo žrtvijo v tesnem prostoru, da se popolnoma zave obsega svoje krivde.

Tvornica brez šumov

V Newyorku so zgradili tovarno, ki je vse šume, tako lastne, kakor tiste, ki bi prodrali s ceste vanjo, omejila na minimum. Tovarno so gradili po posebnem načinu, ki že sam omejuje šume. Razen tega nima oken in stroje so postavili na podstavke, ki isto tako

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

Prišla je noč, tiha temna noč, polna zvezd, toda brez meseca. Mrak je pokril vas, vse je zanemelo, le včasih je zalajal kak pes, v daljavi je šumela Sava skozi gluhi nočni mir. Nikogar ni bilo več na cesti, vse se je zateklo pod streho, le skozi drobna okenca kmečkih hiš so žarele luči v noč.

Cigan se še ni vrnil iz Zagreba. Iskal je in povsod iskal Luko, toda ni ga našel. V mali krčmi so mu rekli, da je tu pil in jedel, da je bržkone odšel v goro in da se jutri utegne vrniti.

Cigan se je odločil, da bo počakal do jutri in prenočil v mestu.

Doma ga je čakal v krčmi pisar, jedel je, pil in kadil po mili volji; saj je imel denar. Ura za uro je minula, kozarec za kozarcem je zlijl vase, cigana še zmeraj ni bilo. Dva, trikrat je stopil pred gostilno in se je ozrl po cesti gor, zažvižgal je, toda od nikoder ni bilo odziva. In spet se je vrnil v gostilno, pil in čakal. Potem ni več vstal. Noge so mu postale lesene, glava težka. Niže in niže mu je zdrknila, pipa mu je ugasnila in padla na

36

mizo, čez kratek čas pa je začel hrliti in smrčati. Krčmarica se ni zmenila; saj je plačal, naj smrči!

V tem mraku se je plazila senca okoli hiše Mata Pavlečkoviča. Zdaj je švignila sem, zdaj je švignila tja, stopila na cesto, stopila zadaj za hišo, kakor da hodi za lučjo, ki je svetila iz hiše in se je po hiši premikala. Kakor mrčnik je švigala okoli, nazadnje se je ustavila pri lesenem stebri, od koder se je dobro moglo vse videti, kar se je v hiši godilo. Skrivnostna senca je uprla brado na tram, in ko je šinil skozi okno svetel pramen v mrak, je obsijal blede, žalostno lice zasoplega človeka, ki je nepremično strmel v okno.

Notri je bila velika soba. Na lesenem stebri pri zidu je visela luč. Ljudje so bili pri večerji. Za mizo sta sedela starca Martin in Mato, njima nasproti Andrija, krepek, zdrav in mlad. Na mizi se je kadila velika polna skleda, v steklenici se je lesketalo rdeče vino. Za Andrijem je stala Mara in pestovala črnolase dete. Njena lica niso bila več tako cvetoča, njene oči niso več tako nagajivo streljale v svet, to lice je bilo resno, mirno, toda ob tem tako blaženo in zadovoljno, te oči so gledale srečno in pokojno na siva starca, na mladega moža, na polno mizo, bilo je, kakor da gledaš v cerkvi sliko svetnice, ki zre, polna rajškega mira v srcu, z blaženim pogledom na srečne ljudi. Milejša, lepša pa je bila zdaj, ko je pritisnilo bistrooko dete svoja rdeča lička k njenemu obrazu,